

uafhængig Stilling som Husmænd, de søge af den Grund ikke til Byerne eller til andre Lande og afgive netop den stadige Arbejds-kraft paa Landet, som behøves, hvorimod Udvandringen til Byerne og til andre Lande netop foregaar fra de tarvelige og smaa Hjem, som udelukkende ere henviste til at arbejde for andre, og hvor i Reglen Uhyggen og Uselvstændigheden i Tilværelsen hører til Huse. Derfor tror jeg, at hvis Kommissionen, og hvis den ærede Minister havde lagt an paa at skabe en Lov, der lettede Udgangen til at udlægge Huslodder og faa dem bebyggede og lettede Udgangen for de ubemidlede til at komme i Besiddelse af disse, havde han gavnet Udviklingen og gavnet de Folk paa Landet, som han søger at skabe Arbejdere, og han havde gjort een Ting til, nemlig det, at han havde bidraget til at skabe i videre og videre Kredse den Lykke og Tilfredshed, som ligger i at have sit eget selvstændige Hjem uafhængig af andre, et Hjem, hvor man ved eget Arbejde kan skabe Familien Underhold og uden større Arbejde end det, som hører nødvendig til for at bevare aandelig og fysisk Sundhed. Saadanne Hjem udgøre i langt højere Grad et Lands Rigdom, end om man gennem store og kostbare Bedrifter kan skabe Millioner til Landet, men til Dels fordelte paa faa Hænder. Gennem Husmandsbrugene blive Indtægterne af Jordbruget fordelte rundt omkring paa flere og flere Hænder til Lykke for hele Landet og til Lykke for de Familier, som sidde der. Derfor tror jeg, at det at skabe Huslodder og derved befordre den videre Udvikling af den Tilstand, som har udviklet sig for vort Jordbrug i det sidste Aarhundrede, det er det, Lovgivningsmagten burde stille imod, Regeringen yde sin Støtte til og Staten yde sin Hjælp til. Hvis Kommissionen saaledes havde staaet lidt friere, tror jeg ogsaa, den vilde være kommen til en heldigere Affattelse af Lovforslaget. Jeg skal efter disse almindelige Bemærkninger pege paa et Par Paragraffer i Lovforslaget, som jeg tror vise, at Kommissionen har været stillet under et saadant Tryk, som den blev stillet under, da Kommissoriet blev givet den, ved at man kun pegede hen paa Landarbejderne. Med Hensyn til hvad Udtrykket „Landarbejdere“ omfatter, vil jeg dog gerne spørge den ærede Mini-

ster: Hvorfor skal en Landarbejder udelukkende betragtes som den, der gør Bonarbejde ved selve Jordens Behandling? Hvorfor maa vi ikke skabe Huslodder til en Landsnedker, eller en Landmurer eller en Smed eller en Landslagter eller Landpostbud? Det er allesammen Folk, som i høj Grad have Trang til et Hus med Jord til, og det vilde være til overordentlig stor Gavn for Befolkningen og Landbruget, naar der ogsaa for saadanne var let Udgang dertil. Og med Hensyn til dem, der særlig sætte Pris paa at faa Landarbejdere, da gentager jeg, at netop fra saadanne Hjem, der staa selvstændige og kunne leve væsentligst af Jordlodden i Forbindelse med en Smule Haandværksdrift, udgaa de bedste og solideste Folk, der senere blive til Landarbejdere og senere igen dygtige til atter at be bygge andre Huslodder og drive dem videre. Med Hensyn til Enkelthederne i Lovforslaget skal jeg først nævne § 4. Der siges, at Lodden skal være paa 3 à 4 Tdr. Land Middebjerg, men at den ikke maa være mindre end 2 Tdr. Ld. og ikke større end 6 Tdr. Ld. Jeg synes, det er uhyre vanskeligt at sætte saa bestemte Grænser. Meningen med det er, at Husmanden skal kunne holde to a tre Rør, og nu bliver Spørgsmaalet: Hvor meget hører der til, for at en Husmand kan gøre det. Naar man læser Beskrivelser af Husmandsrejser og Beskrivelser fra Husmandskreditforeningerne, ser man, at der er Husmandshjem, hvor man paa 2—3 Tdr. Ld. holder to Rør, andre, hvor man paa 4 Tdr. Ld. holder 2 Rør, og andre, hvor der paa 6 Tdr. Ld. holdes 3 Rør, og saa maa man spørge: Hvor er det muligt, at de paa de store Gaarde paa samme Tid bruger 4 à 5 Tdr. Ld. til hver Rød? Det ligger netop i den intensive Drift, Husmanden kan anvende, det er det, der gør, at han kan lide sig nøje dermed. Samtidig siges der, at Lodden ikke væsentlig maa overstige en Værdi af 4,000 Kr. Det forekommer mig, at man vilde komme til et bedre Resultat med Hensyn til denne Sag i det Djeblit, man i Stedet for at anvende saadanne Arealangivelser overlod det frit til den, man vilde hjælpe til en Huslod, selv at bestemme, hvor stor han vilde have den med de Pengemidler, der kunne stilles til Raadighed. Staten kunde sige: